

DATUM 7-6-2018
AAN Griffier, Karin Peters
VAN Concerncontroller, E.P. van Wijk MSc. RA
DOCUMENTNUMMER 81D3941B
ONDERWERP Fractieverantwoordingen 2017

Opdracht

De Griffier heeft aan de concerncontroller de opdracht verleend tot het beoordelen van de juistheid van de bestedingen zoals opgenomen in de afzonderlijke fractieverantwoordingen over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017. Het betreft de verantwoordingen van de volgende fracties: VVD, D66, CDA, PvdA, PVV, SP, GroenLinks, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SGP en 50Plus. De periode heeft betrekking op het derde jaar van de collegeperiode, die na de verkiezingen van 18 maart 2015 is ingegaan.

De wettelijke grondslag voor uitvoeren van de opdracht is gelegen in artikel 6 lid 3 van de subsidieverordening Statenfracties provincie Utrecht 2002 (verder "de verordening"). Hierin is opgenomen dat de "provinciaal controller" de juistheid beoordeelt van de besteding van de verstrekte subsidies aan de Statenfracties en zijn bevindingen rapporteert aan de griffier. De griffier doet een voorstel ter finale afdoening aan het fractievoorzittersconvent.

De omvang van de financiële bijdrage alsmede de eisen die worden gesteld aan besteding zijn opgenomen in de verordening (art. 1 respectievelijk art. 3). Daarnaast is elke fractie verplicht om een kascontrolecommissie van minimaal twee personen aan te stellen, die de verantwoording controleert op rechtmatigheid, doelmatigheid en volledigheid en daarvan aantekening maakt (art. 6 lid 1). Er zijn geen nadere eisen gesteld over de inhoud van het in te dienen financieel verslag en verantwoording. Wel zijn door de concerncontroller voorstellen gedaan voor een uniforme verantwoording bestaande uit een balans en staat van baten en lasten. Bij de beoordeling is dit model als uitgangspunt genomen. Het model is opgenomen in de bijlage bij dit memorandum.

Bij de uitvoering van de opdracht is op een zeer prettige manier samengewerkt met de adjunct-secretaris Statencommissies van de Statengriffie met als resultaat een snelle oplevering van de fractieverantwoordingen. De penningmeesters van de fracties hebben daarnaast snel en accuraat op vragen gereageerd en hebben waar nodig aanpassingen gedaan in de fractieverantwoordingen. Dit alles heeft geleid tot een snelle beoordeling en afronding van de opdracht.

Beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden

Per ingediende fractieverantwoording zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. Beoordelen of verantwoording volledig is en is opgesteld conform het aanbevolen verantwoordingsmodel (balans, staat van baten en lasten) en of kascontroleverslag aanwezig is.
2. Follow-up aanbevelingen uit onze rapportage over de 2016.
3. Aansluiten van de in de verantwoording opgenomen bedragen met de onderliggende administratie.
4. Beoordelen juistheid van verleende subsidie .
5. Aansluiten verleende subsidie conform provinciale administratie met ontvangen subsidie per fractie zoals verantwoord in de fractieverantwoording.
6. Kennisnemen van verslag van de kascontrolecommissie.
7. Waar nodig gesprekken voeren met en vragen stellen aan de penningmeesters van de fracties om een toelichting te geven op de ingediende stukken.

Conclusie

De eindconclusie op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden luidt als volgt:

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de bestedingen in de fractieverantwoordingen van: VVD, D66, CDA, PvdA, PVV, SP, GroenLinks, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SGP en 50Plus in alle van materieel belang zijnde opzichten, niet juist zijn weergegeven in overeenstemming met de Subsidieverordening Statenfracties provincie Utrecht 2002.

Bevindingen

Algemeen beeld

De kwaliteit van de ingediende fractieverantwoordingen varieerde sterk. In lijn met eerdere rapportages kan de conclusie worden getrokken, dat de kwaliteit van de verantwoording stijgt als gebruik wordt gemaakt van administratie- of accountantskantoren. Dit bevelen wij dan ook aan. Wij merken op dat naar aanleiding van onze beoordeling en door ons gestelde vragen over de ingediende verantwoording, er aanpassingen in de oorspronkelijk ingediende verantwoordingen noodzakelijk waren. Het betrof hier zowel cijfermatige correcties door onjuist toepassen van de gangbare verslaggevingsregels, als aanpassingen om te komen tot een verantwoording in lijn met het aanbevolen uniforme format. In de verantwoordingen van VVD, PVV, SP, GL, CU en 50plus zijn aanpassingen verricht.

Reglement van orde voor de Financiële auditcommissie en de Verordening

Op 5 februari 2018 heeft Provinciale Staten besloten over het reglement van orde voor de Financiële Auditcommissie van de provincie Utrecht. In artikel 3 lid e is opgenomen dat een van de taken van de Financiële Auditcommissie is het controleren en beoordelen van de Verantwoording fractievergoeding. In artikel 6 lid 3 van de Verordening is opgenomen dat de provinciale controller de juistheid van de bestedingen beoordeelt van de verstrekte subsidies aan Statenfracties en zijn bevindingen rapporteert aan de griffier. De griffier doet een voorstel ter finale afdoening aan het fractievoorzittersconvent. Bij twijfel omtrent aanvaardbaarheid van uitgaven in de zin van de onderhavige regeling beslissen Provinciale Staten.

Uit bovenstaande beschrijving blijkt dat het reglement van orde niet geheel in overeenstemming is met de beschreven werkwijze uit de verordening. Wij adviseren om de subsidieverordening aan te passen door het fractievoorzittersconvent te vervangen door de Financiële Auditcommissie.

Analyse van de resultaten en verwachte uitputting van de fractievergoeding voor de huidige collegeperiode

Onderstaande tabel geeft een weergave van de cumulatieve resultaten in de huidige collegeperiode.

Fractie	Cumulatief resultaat	2015 Q2-Q4	2016	2017	2018	2019 Q1
VVD	-5.608	4.140	-14.613	4.865		
D66	22.882	7.280	9.021	6.581		
CDA	12.226	8.200	2.456	1.570		
PvdA	47.485	13.787	19.321	14.377		
PVV	15.946	4.700	1.130	10.117		
SP	6.947	3.079	3.137	731		
GL	22.107	8.990	2.748	10.369		
CU	1.464	-6.381	1.954	5.892		
PvdD	8.952	-1.661	6.353	4.260		
SGP	19.680	577	10.033	9.071		
50PLUS	30.940	16.751	9.241	4.948		

Zoals blijkt uit de tabel hebben alle fracties in 2017 een positief resultaat gepresenteerd. De CU heeft in 2017 haar cumulatief negatieve resultaat ingelopen. Alleen de VVD heeft deze collegeperiode haar cumulatief negatief resultaat ontstaan in 2016 nog niet weten om te buigen naar een cumulatief positief resultaat. Dit saldo dient conform de verordening in de resterende periode van de huidige collegeperiode te worden ingelopen. Omdat het einde van deze collegeperiode nadert (nog 5 kwartalen), hebben wij op basis van de cumulatieve realisaties tot en met 2017 en een verwachting opgebouwd voor de uitputting van de fractievergoedingen voor de gehele collegeperiode. Op het einde van de collegeperiode mag een fractie niet meer kosten hebben gemaakt dan de ontvangen fractievergoedingen binnen diezelfde periode.

In de onderstaande tabel hebben wij onze bevindingen weergegeven. Voor de resterende kwartalen (5) hebben wij de totaal nog te ontvangen fractievergoeding berekend (kolom b). Daarnaast hebben wij op basis van de bestedingen per fractie tot en met 2017 een inschatting gemaakt van de verwachte bestedingen voor de resterende 5 kwartalen (kolom d). Vervolgens wordt het gerealiseerde cumulatief resultaat tot en met 2017 meegeteld (kolom a) en ontstaat een verwacht resultaat voor het einde van de collegeperiode (kolom e).

		Stand eind 2017	periode 2018 + 2019 Q1 (5 kwartalen)				
			Te besteden (+)		Kosten (-/-)	resultaat	
kosten 2017	jaar-vergoeding	Fractie	a	b	c = a + b	d	e = c - d
			Cumulatief resultaat t/m 2017	inkomsten (5 kwartalen)	te besteden (5 kwartalen)	kosten 2017 omgerekend naar 5 kwartalen	verwacht resultaat op 2019 Q1
43.124	47.806	VVD	-5.608	59.758	54.150	53.905	245
41.225	47.806	D66	22.882	59.758	82.640	51.531	31.108
39.561	41.131	CDA	12.226	51.414	63.639	49.452	14.188
24.529	38.906	PvdA	47.485	48.633	96.118	30.661	65.456
26.564	36.681	PVV	15.946	45.851	61.798	33.206	28.592
35.950	36.681	SP	6.947	45.851	52.798	44.938	7.861
26.338	36.681	Groenlinks	22.107	45.851	67.958	32.923	35.035
28.695	34.456	ChristenUnie	1.464	43.070	44.534	35.869	8.665
27.973	32.231	Partij voor de dieren	8.952	40.289	49.241	34.966	14.275
23.160	32.231	SGP	19.680	40.289	59.969	28.950	31.019
25.080	30.006	50PLUS	30.940	37.508	68.447	31.350	37.098

Uit de analyse blijkt dat voor de VVD voorzichtigheid geboden is omdat deze bij een gelijk kostenniveau als in 2017 net positief uitkomt. Wij adviseren de VVD om een gedetailleerde prognose te maken met een onderbouwing van de verwachte kosten voor de resterende periode (thans nog 10 maanden). Wij adviseren de Griffie om met de VVD nadere afspraken hierover te maken. Een prognose kan worden opgesteld op basis van onderstaande tabel.

Prognose xxx-fractie	
<u>Baten</u>	
fractievergoedingen	a (2018 + 2019 Q1)
reeds uitgegeven jan-mei 2018	b -/-
restant fractievergoedingen	x = (a-b) periode juni 2018 t/m 2019 Q1 (10 maanden)
<u>Lasten</u>	
fractiemedewerker	k
	l
	m
	+
totaal kosten	y = (k+l+m+....) -/-
te verwachten resultaat	z = (x-y) (2018 + 2019 Q1)
waarbij "z" minimaal + € 5.608 moet zijn bij de VVD fractie	

Verslag van de kascommissies

Conform art. 6 lid 1 zijn alle fractieverantwoordingen voorzien van een verslag van de kascommissie.

Wij constateren dat de kascommissie fouten in de financiële opstelling niet altijd ontdekt, dit kan zijn doordat de rol van kascommissie niet uniform wordt uitgevoerd. Ook het verslag is soms uitgebreid en soms minimaal. Om de toegevoegde waarde van de kascommissie te verhogen is aan het aanbevolen uniforme format een onderdeel toegevoegd voor de kascommissie. In dit onderdeel staan controleacties om uit te voeren en af te vinken. De aangeboden checklist vervangt niet het huidige verslag van de kascommissie, maar kan worden gebruikt door de leden van de kascommissie als leidraad voor het uitvoeren van haar controles van de fractieboekhouding. In het aanbevolen format inclusief het nieuwe onderdeel voor de kascommissie is opgenomen in de bijlage bij dit memorandum.

Aansluiting fractievergoedingen

Wij hebben vastgesteld dat de uitbetaalde fractievergoedingen door de provincie Utrecht aansluiten met de verantwoorde fractievergoedingen zoals opgenomen in de afzonderlijke fractieverantwoordingen van de fracties. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de hoogte van de uitbetaalde fractievergoedingen in lijn is met art. 1 lid 2 van de verordening.

Afwikkeling ontvangen fractievergoedingen voorgaande collegeperiode (2011-2015)

Bij de beoordeling van de fractieverantwoording van 50PLUS bleek dat zij nog een openstaande vordering van €1.051,16 heeft op de provincie Utrecht per balansdatum. De vordering is ontstaan in de vorige collegeperiode (2011-2015). Wij adviseren om deze vordering in 2018 aan 50PLUS uit te betalen.

De fracties van Groen Links en VVD hebben de niet gebruikte fractievergoedingen uit de vorige collegeperiode in 2017 terugbetaald. Wij hebben deze terugbetalingen in de provinciale administratie geverifieerd.

Bijlage 1: Model voor verantwoording

Aanleveren:

Bank-jaaroverzicht met begin en eindejaar banksaldo's. Indien hiervan is afgeweken dan onderbouwen.

Opmaak:

Tussen duizend en honderd een punt zetten. Bedragen op 2 achter de komma.

1. Balans

Balans per 31 december 2018	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Computers		
...		
...		
...		
<u>Vorderingen</u>		
...		
..		
<u>Liquide middelen</u>		
bankrekening 1		
bankrekening 2		
Totaal activa	-	-
Passiva		
Niet bestede fractievergoedingen huidige collegeperiode		
2015		
2016		
2017		
2018		
niet bestede fractievergoedingen vorige collegeperiode		
<u>Langlopende schulden</u>		
Lening 1		
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren		
Te betalen loonbelasting		
Vooruit ontvangen fractievergoedingen		
...		
Totaal passiva	-	-
<u>CONTROLE</u>		
1. Zijn activa gelijk aan passiva	5	
	-	-
2. Is het resultaat gelijk aan de mutatie op de balans	-	-

2. Staat van baten en lasten

Exploitatierkening over 2018	
	€
Baten	
Fractievergoeding provincie Utrecht	
Ontvangen rente	
Overige inkomsten	
Totaal baten	-
Lasten	
Salariskosten	
Sociale lasten	
Reiskostenvergoeding	
Overige personeelskosten	
Representatiekosten	
Kosten activiteiten	
Computerkosten	
Administratie of accountantskosten	
Telefoon, internet, porti	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	
Betalde rente	
Overige kosten	
Totaal lasten	-
Resultaat boekjaar (baten minus lasten)	-

3. Controle Kascommissie

<Fractienaam, 2018>

afvinken

Balans	
☐	Controleer de banksaldi met het eindejaaroverzicht, documenteer afwijkingen.
☐	Het resultaat van de V&W staat in de balans.
☐	De resultaten van de voorgaande jaren zijn 1-op-1 overgenomen.
☐	De oudheid van de openstaande posten (nog te ontvangen & nog te betalen) is gecontroleerd. Documenteer posten die langer open staan dan 1 kwartaal.
☐	Op de balans is <u>geen</u> sprake van buffervorming. Kijk hiervoor met name naar de creditzijde van de balans, de bedragen zijn niet hoger dan de werkelijke nog te betalen bedragen.
☐	Leningen, voorzieningen en reserveringen zijn onderbouwd en worden aangeleverd.
☐	Controleer op significante veranderingen t.o.v. de balans van vorig jaar, documenteer deze.
☐	

afvinken

Exploitatierkening	
☐	In het boekjaar zijn 4 kwartaal fractievergoedingen ontvangen en opgenomen.
☐	Fractievergoedingen kloppen met het bedrag dat de Griffie heeft toegezegd obv de regeling (bedragen per zetel).
☐	De salariskosten kloppen met de aantal FTE's fractiemedewerkers.
☐	De sociale lasten, vakantiegeld e.d. in lijn met het salaris en in verhouding met vorige jaren.
☐	De omschrijvingen zijn helder? (geen afkortingen, niet te ruime definitie,.....).
☐	Zijn er kosten geweest die niet binnen de verordening vallen en zijn deze <u>niet</u> meegenomen?
☐	Dagafschriften rond jaarbegin en jaareinde zijn gecontroleerd: er zijn ALLEEN kosten/opbrengsten meegenomen die binnen het boekjaar vielen.
☐	Documenteer significante veranderingen met de V&W van vorig jaar.
☐	De posten "overige kosten" en "overige opbrengsten" is niet te groot en niet verder te specificeren.
☐	Alle bonnen zijn gecontroleerd en vallen binnen de voorwaarden van de verordening.
☐	

Handtekening 1

Handtekening 2